

GENT NOVA

Periodic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"
Sortirà cada dissabte

ANY XV

BADALONA 28 JUNY 1913

NÚM. 604

Redacció i Administració: Lluç, 51, 53 i 55 i Sant Francesc, 58 i 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots els treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna a aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar i sentir en matèries religioses, polítiques i socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

COMENTARI

Entre els comentaris plens de negrures i pesimismoes que'm sugereixen el cumul de calamitats i de desganyes que plouen directa o indirectament sobre la nostra terra, bé hi ha d'haver de tant en tant un crit de joia i esperança, de lo contrari aquesta secció acabaria per esser més trista que la primera plana de La Vanguardia. Sortosament avui hi ha tema per a fer un comentari optimista; permeteu que aprofiti la ocasió i que'l dediqui al «Primer Congrés de Metges de la Llengua Catalana».

Tots recordem aquell Congrés de Medicina que va donar lloc a tanta disputa pel fet principal d'haver-se'n excluït la nostra llengua. Doncs bé, en front d'aquell Congrés oficial i encarcerat se n'és aixecat un altre en el qual la parla catalana ha merescut els honors d'una completa oficialitat. Els metges més eminents de la nostra terra i altres de terres germanes on el català es parla, hi han acudit a aportar-hi els fruits de llurs intel·ligències, i la nostra llengua, a la que'ls organismes oficials del Estat neguen bel·ligerància, ha entrat victoriosa en la Facultat de Medicina, i ha sigut escoltada amb respecte pels mateixos elements oficials que'n altres ocasions la rebutgen. No podia esser d'altre manera quan els qui la parlaven portaven noms tan prestigiosos com els de Barraquer, Fargas, Raventós, Esquerdo, Ribas, Pi i Suñer i altres i altres que son honra i gloria de la ciència mèdica catalana. D'aquí ella n'ha sortit ennoblida i dignificada posada en boca d'aquest estol de patricis que no fan política en sa majoria, però que son catalans i com a tals parlen i senten. Empró no acaben aquí els efectes del Congrés. D'ell n'ha sortit l'Associació Ge-

neral de Metges de la Llengua Catalana, una nova entitat que ha de contribuir al enaltiment de Catalunya i de la seva llengua al-hora que al progrés de la ciència mèdica.

Ja no son sols els poetes que parlen i escriuen en català; ja no son sols els catalanistes polítics els qui usen sistemàticament la nostra parla; sinó també els homes de ciència els quis'adonen de que no poden despreciar l'instrument més ferm de la llur personalitat, i amb el cap ben alt en català parlen davant del governador i personatges oficials. Una prova més de que malgrat tots els pesimismoes el renaixement de Catalunya va fent sa via i amb ell la nostra parla segueix son moviment ascensional envers una perfecció i extensió cada dia majors. Bona lliçó per a 'ls imbecils de la aristocràcia que mal-parlen en castellà perquè no tenen a mà altre medi per a distingir-se. Bona lliçó per a aquets obreros que no saben prescindir de la llengua oficial per a redactar llurs documents. Bona lliçó per a 'ls pobres d'esperit que no gosén parlar el català davant de segons qui, per por de quedar ridícols. Tots aquets desplaçes no s'en han adonat encara de que la llengua que regna com senyora en el si de la nostra llar, es també la nostra llengua literària, la nostra llengua poètica, la nostra llengua científica, i tots ells rebrán en pena el càstic de quedar reduïts a zero, de quedar completament anulats com indignes de pertànyer a la gran família catalana.

I acabem amb un aplaudiment per a 'ls nostres metges. Ells fan ciència i fan patria; que Catalunya els ho pagui.

JEPUS.

Notes locals

DE L'INTERPEL·LACIÓ CASAS,
SOBRE CONSUMS.

Si tinguéssim d'aplicar qualificatiu al bell i generós acte d'en Casas en la sessió de l'anterior setmana en el Consistori municipal, l'adjectivariem de gran i hermos acte de justícia ciutadana, perquè res més humanament gran i hermos podrà haver-hi que'l sortir a la defensa d'homes injustament atacats per haver suportat amb tota resignació, en el compliment de uns deures ciutadans, les més baixes, les més iníquies, les més rastres, les més infamants de les brutals escomeses dels sense consciència, que per a fins polítics no tenen escrúpol en blandir qualsevol arma, no deixant-la pas per inhumana ni verinosa si alguna volta els passés per l'imaginació el deixar de blandir-ne alguna.

Foc d'encenalls que'n temps d'eleccions feu el proposat efecte, entelament d'unes honres que han aparegut radiants pel sol escalf d'una tan brillant com raonada defensa ha resultat tota aquella inacabable campanya de suposicions malévolas, d'asqueroses insidies, de paraulades grolleres, de murmuracions a cau d'orella, segurament amb ben expresses recomanacions de reproduir-les, propagar-les. Aquell nostre triomf obtingut en la campanya que ferem a darrer del any passat en defensa de la Comissió de Consums de 1911, en la que obtinguerem el públic regoneixement de la seva honradesa per part dels que més directament havien tingut interès en fer veure que l'atacaven, ha sigut bellament ratificat i ampliat amb l'interpel·lació consistorial d'en Casas.

Per a atacar tant innoblement an aquella Comissió, se partia de la base de la baixa soferta en la recaudació de Consums, per aquest sol i únic fet, sense volguer tenir per a res en compte que abans d'atacar se deuen estudiar les causes, ja siga per a trobar-hi justificació, ja siga per a fer-se amb arguments per a combatre-la. Res d'aixó van fer els que sols hi veien, —perquè tampoc hi volien veure altra cosa, — un motiu prou eficaç per a aconseguir una finalitat política en unes eleccions. Empró nosaltres que no hem posat, ni posem, ni posarem mai, si'l cap no'ns manca, al servei d'una finalitat política ni personal, perquè ho considerem una acció innoble, indigna, baixa, roïna, repugnant, l'arrencar parracs de dignitat dels altres; que no acceptariem un càrrec per arribar al qual se tingués de formar un munt d'honradeses ben injustament trocejades, per molta cura que'ls hàbils operadors hi posessen en el trocejament; nosaltres que hem aplaudit a enemics quan han fet accions meritories i que hem combatut a amics nostres que s'han oblidat dels deures a que'ls càrrecs els obligaven, nosaltres ferem un detingut, reposat, seré estudi d'aquella gestió; i com que la varem creure honrada, com que'ns ne varem conve- nience plenament per la realitat dels fets, que estan

per dessorre de totes les conveniencies i de totes les males voluntats per habilidoses que sien, per aixó ne varem emprendre la seva defensa, que no hauria sigut necessaria de no haver sigut injustament, insidiosament combatuda i atacada.

Se feia arma de la baixa de la recaudació de Consums d'aquell any de 1911 comparat amb l'anterior de 1910, i sense volguer averiguar si hi havien causes que la justificuessen o si era per manca de competència o deixadesa de la Comissió, se'ls combatia, se'ls atacava despietadament fins a fer suposar coses que ningú deu sospitar d'un semblant sense proves que justifiquin la sospita; encara més: l'acusació. I per aixó desfer, en Casas ha presentat una relació demostrativa de que les baixes en les recaudacions de Consums en 1911, —com ja indicarem nosaltres a darrers de l'any passat i ningú ho nega, — no fou privatiu de Badalona, sino en totes les poblacions similars. Veusaquí un quadro comparatiu que també llegí en la sessió:

*Recaudacions totals comparades dels anys
1910 i 1911*

	1910	1911	Diferencia
	Pts. Cts.	Pts. Cts.	
Manresa.	488,379'17	435,364'61	53,014'56 de menys 1911
Terrassa.	410,587'19	407,229'89	3,357'30 » » »
Mataró.	420,516'63	408,285'62	12,231'01 » » »
Sabadell.	574,500'53	595,057'67	20,557'04 de més 1911
Badalona.	405,750'24	403,424'77	2,325'47 » menys »

I com fet que's deu tenir en compte, cal fer notar que en totes les poblacions la baixa obeeí a les especíes «vi» i «oli» principalment.

Com se veu, Manresa, Terrassa i Mataró, a l'igual que Badalona, sofriren també una baixa ben important en 1911 comparat amb les recaudacions de 1910, lo qual prova que la baixa obeeí a una causa general i no pas a un aspecte particular de la recaudació; i cal fixar-se en que Badalona es la que sofrí menys els efectes de la baixa, lo qual prova'l cuidado, per la Comissió, de les recaudacions que tenia al seu càrrec. L'aspecte particular ens l'oferí Sabadell que notá un bon augment degut, —com explica l'Administrador de Consums d'aquella ciutat, en carta enviada a en Casas, que també llegí en la sessió,—a que amb motiu de l'escassa collita de l'any anterior hi entrá molt vi de fora que paga un impost molt més crescut; a haver-se augmentat la població amb 500 obrers que treballaven en les obres de la «Barceloneta» i que, per tant, consumien d'aquella ciutat; a l'oli gastat per aqueixa Companyia en la mateixa població, que importava unes quantes mils pessetes, i augment dels concerts particulars.

Aquestos datos, que son verídics, que'ls que podrien intentar negar-los ho saben, ningú, ni en el

Consistori ni fora d'ell, s'ha atrevit a combatre'ls. Per aquest costat ja tenim guanyat que la Comissió de Consums de nostra ciutat en 1911 cumpí amb el seu deure honradament, com les de Manresa, de Mataró, de Sabadell, de Terrassa. Empró com que'ls que xifren en la política tot el seu avenir de veritats no'n poden viure, era menester furgar, fureronejar, cercar quelcom que als ulls dels que esperen que'ls ho donguin tot fet, pastat i cuit, pogués semblar quelcom a bastament per a demostrar no prou bona l'actuació d'aquells ciutadans; i aleshores sorgí l'argumentació de que la Comissió de 1911 ajuntà en les seves recaudacions lo cobrat per atrassos.

Sempre, tot lo cobrat per atrassos s'ha ajuntat a les recaudacions de l'any en que's cobren, com aixís ho sostinguerem en la nostra anterior campanya sobre la mateixa qüestió i com ho ha provat en Casas llegint una comunicació de l'Administració de Consums badalonina en la que li diuen: que *els pagos d'atrassos consten i constarán, com es natural, en la fulla de la recaudació del dia en que's fan.* I per acabar, diu la mateixa Administració de Consums badalonina:

Els crèdits a cobrar en l'especie «vi» en 31 de Desembre de 1911 pujaven a pessetes 44,998

Els crèdits a cobrar per la mateixa especie en 31 de Desembre de l'any anterior de 1910 pujaven. 40,368

Diferencia. pessetes 4.630

que la Comissió de Consums de 1911 deixà encara de cobrar malgrat els tan bescantats actes d'energia per a ingressar tot lo que tenia dret.

Tenim, ja, que la baixa de la recaudació està plenament justificada per l'identica baixa soferta en les poblacions similars a la nostra; que lo cobrat per atrassos no deu desglobar-se desde'l moment que la mateixa Administració justifica que'ls atrassos sempre s'han ajuntat i s'ajunten a les fetxes en que's cobren, com també s'ha fet en les recaudacions de 1912 i se fá en la d'aquest any, i tenim que la Comissió de Consums de 1911 encara deixà de cobrar 4,630 pessetes per atrassos de «vi», que podia haver afegit a la recaudació d'haver exigit la seva efectivitat, com hi tenia dret.

Agotats aqueixos temes, acorralats per la proiça de datos justificatius de l'honradesa, llealtat i cura amb que obrava aquella Comissió, s'havia de recorre a altres medis d'atac, i aleshores s'anà a la qüestió de les especies «grans» i «sal» perquè aixís era més fàcil l'atac personal al que molts que passen per gent decenta hi tenen gran afició i els plau moltíssim, mentres no hi puguin tenir responsabilitat personal. I en Casas llegí aquest estat comparatiu:

Sal

Total recaudat en 1910 Pts. 4.181

» » en 1911 » 4.676

» » en 1912 » 5.161

Grans

Total recaudat en 1910 Pts. 7,457

» » en 1911 » 7,717

» » en 1912 » 8,093

Com se pod fàcilment apreciar, les recaudacions sofreixen un normal augment tots els anys, quedant plenament desvirtuada tota l'insidiosa campanya que's feu en aquest altre sentit. Tots aquestos datos foren clara i eloqüentment exposats per en Casas en el Consistori. La majoria que escalà'l Municipi enfilant-se al bell dessobre de tot aquell munt de parracs de dignitat i d'honradesa arrencats an aquells honorables ciutadans que formaven la Comissió de Consums de 1911, que dignament i pacientment aguantaren tot aquell xàfec d'insidioses suposicions i manifestacions calumnioses, la majoria, repetim, deixà totes aquestes afirmacions incontestades, fins a l'extrem que'l regidor Nadal, en nom de la majoria declarava solemniament *que no's feia solidari de lo que s'hagi dit a fora referent a la gestió de 1911.* Empró,—tractant-se de la «bona gent» mai se pot acabar de posar rés en clar—en lloc de regoneixer en forma ben explícita l'honradesa d'aquella Comissió, ja que res an aquella administració poden objectar, el mateix Nadal se va permetre, cert que amb moltes salvetats, fer la suposició de que podien haver-se fet transferencies d'impost d'unes especies a altres especies per a obtenir determinats efectes a fora, d'enlluernament. I diem i preguntem nosaltres: senyor Martí Pujol i Planas; senyor Arcalde: ¿Es que'n l'administració actual se fan aquestes combinacions de xifres per a enlluernar, que no son legals, que no poden fer-se sense resultar una irregularitat? Si no's fa, ¿perqué vós, que haveu demostrat estar tant gelós de la vostra dignitat, haveu permés que un individu de la vostra familia política, que vós acapdilleu, les fés dirigint una greu injuria a altres persones, sen fer constar la vostra protesta? Es que pod-ser vós també creieu que'ls conceptes injuriosos se poden practicar mentres ho facin els vostres i no vagin a vós dirigits? Convé aclarir-ho tot aixó, senyor Martí Pujol i Planas, que'l poble ho vol saber si la serietat es per algunes persones un ropatge que's tren i se posa a conveniencia o bé es quelcom inherent a l'ésser i a la conciencia ciutadana. Per la nostra part afirmem, que, en presencia nostra, cap nostre company hauria pronunciat aquelles suposicions, de ningú, sense proves, per salvetats que hi fés, que no hi fessim constar la més enérgica protesta. De la majoria no'n protestà ningú; tots acceptaren com a bones les atrevides i insidioses suposicions d'en Nadal. Si'ls escolten an élls, el seu procedir es honrat, noble, generós...

*
*
*

Atenent a que'ls qui més havien atacat an aquella Comissió de Consums de 1911 tenen en la actualitat majoria en el Municipi, en Casas volgué comparar les dugues administracions de Consums

de 1911 i 1912 i llegí el següent quadro comparatiu, també tenint en compte les mateixes poblacions similars:

*Recaudacions totals comparades dels anys
1911 i 1912*

	1911		1912		Diferencia	
	Pts.	Cts.	Pts.	Cts.	Pts.	Cts.
Manresa.	435,364	61	458,975	77	23,611	16 de més 1912
Terrassa.	407,229	89	449,449	16	42,219	27 » » »
Mataró.	408,285	62	435,804	95	27,519	33 » » »
Sabadell.	595,057	67	657,622	40	62,564	73 » » »
Badalona.	403,424	77	425,848	35	22,423	58 » » »

Aquí veiem clarament com l'augment en les recaudacions de 1912 no fou solzament a Badalona sinó també en totes les poblacions similars. Lo que cal esmentar, es que mentres la baixa en 1911 es la que menos puja la de Badalona, lo qual prova la cura que aquella Comissió hi posava, malgrat els greus atacs de que era objecte, l'augment en 1912 es el més baix, lo qual demostra, com clarament digué en Casas, que l'augment ho fou «a pesar de la Comissió». I al fer aquesta manifestació repetirém lo que diguérem a darrers del any passat parlant de lo mateix, o siga, que no es que no creiem ni dubtém de la honradesa de la Comissió de Consums de 1912, sinó que per causes de tothom subudes, hi hagut una tal desorganització i manca de direcció encertada, que fins darrerament l'Arcalfe ha tingut d'intervenir-hi. Es aixó prou públic per a que insistim.

L'augment tant bombejat del 1912 ha obeït principalment a les especíes «vi» i «oli» que son les que havien baixat en 1911 per les causes de pèrdua de les collites en 1910, com se veu clarament en el següent quadro comparatiu:

*Recaudacions en més d'olis i vins en el 1912
encers 1911*

	Vi		Oli		Total	
	Pts.	Cts.	Pts.	Cts.	Pts.	Cts.
Manresa.	12,486	32	1,661	49	14,147	81
Terrassa.	(*) 1,498	10	25,144	38	23,646	28
Mataró.	14,194	70	9,820	04	24,014	74
Sabadell.	15,027	88	15,296	18	30,324	06
Badalona.	9,135	18	6,214	80	15,349	98

(*) A Terrassa la diferencia ho es en menys per haver-hi hagut en 1911 una collita de vi extraordinària i conforme explicà en Casas tenen la bona costum de cobrar abans de finir l'any.

Normalisat aquest aspecte, havia de sofrir el natural augment. Altra augment bombejat de 1912, ha sigut el de la especie «carns» i els va dir en Casas: «L'aument de la recaudació de les carns en 1912 fou de 8.009 pessetes; donchs bé: si deduem d'aquesta xifra l'haver-se avençat una novena la matança de tocino que pod donar unes 1.500 pessetes, i si d'aquestes ne deduem l'augment gradual que ha de sofrir tots els anys i que trec de la recaudació del tant desgraciat any de 1911 comparat amb el de 1910 i que importa 3.000 pessetes, queden 3.500 pessetes d'augment en les carns de 1912, que tenint en compte les 821 pessetes que va recaudar de menys per «peix», i tenint en compte lo poc que'l peix paga, s'explica facilment aquella diferencia». I que la Comissió de Consums de 1912 ha obrat amb negligencia ho provà en Casas afirmant: que havien respectat l'augment de l'aforador per a fer l'estadística dels coralls domèstics, cosa que no han fet; l'haver recaudat prop de 1.000 pessetes menys per alcohols que'n 1911; l'haver prorrogat el concert amb els savoners per a 1913 per el mateix tipu que l'any anterior sense haver fet gestions per a que s'augmentés. Els tipus de concert amb els savoners s'han anat augmentant aixís:

Any 1910	—	15.600 pessetes
» 1911	—	16.200 »
» 1912	—	16.200 »
» 1913	—	16.200 »

I al haver deixat que les quantitats a cobrar per l'especie vi que'n 31 de Decembre de 1911 importaven 44.998 pessetes, en 31 de Decembre de 1912 aquesta quantitat pujaba fins 52.714 pessetes o sigui prop de 8.000 pessetes mes d'atrasos per vi.

La forma correcta, clara, contundent den Casas, feu que quedessen sense resposta les seves manifestacions. La vindicació enlairada, justa, d'aquella Comissió de Consums de 1912, que ara ningú vol haver atacat ni combatut, ha quedat feta. Ningú s'ha atrevit a sostenir aquelles acusacions que tant virulentament se feren servir per a fins electorals.

Deixant de banda als que tota la vida han estat, están i estarán escutats per altres; que no han donat, ni donen ni donarán mai la cara per aquestes coses, dos personatjes dels més sobressortints dretistes han quedat en una postura que no'ls envegém. Son, aquestos, en Domenech Galcerán i en Martí Pujol. El primer, que feu aquelles célebres denuncies que despres no prová, no assistint a les sessions en que Casas tant insistentment el demanava per a explicar la seva interpellació, ha vingut a demostrar que aquelles denuncies si algun fonament tenien no l'hauriem de cercar en la defenja de les Administracions, sinó en insidiosos atacs personals, car no ha comparegut mai que se li ha demanat per a aclarir-ho, provar-ho. En quant a en Martí Pujol, que no's va atreví a defençar an en Domenech Galcerán, malgrat fer regirar actes

de sessions no va poguer d'ester l'acusació que li feu en Casas del seu mal comportament amb aquella Comissió de 1911, per a volguer salvar a en Domenech Galcerán. Si l'un i l'altre tenen aquell sentiment que se'n diu consciència, en les hores de solitud, quan l'ésser humà passa balanç dels seus comportaments amb els demés homes, alguna guspira de remordiment pesará en el seu ànim, i si no poden més en ells aquestos defectes humans que se'n diuen orgull i vanitat, un dia o altre farán públic regoneixement del seu mancar, com sense que ningú els instés han fet ja els radicals.

De l'Ajuntament

SESSIÓ DE SEGONA CONVOCATORIA D'AHIR

Començá a dos quarts de set presidint l'Alcalde en Martí Pujol, estant presents tots els regidors menys en Bachs i en Domenech Galcerán.

Un cop llegida l'acta, en Casas demana explicacions sobre uns conceptes que li passaren desapercibuts i que consten en acta, de que en Nadal va suposar en el debat de la passada sessió de que's podien, per a nivellar les recaudacions de sal i grans, transferir-se quantitats d'altres especies, lo qual constitueix una enormitat a la que hi han de consentir el fiel, administrador i Comissió corresponent. En Nadal contesta que la seva intenció eren suposicions de caràcter general, sense concretar, i no anaven dirigides a la Comissió de 1911. En Casas se'n felicita d'aixó i vol puntualitzar, empró en Nadal s'esmuny ara dient que no inclou ni exclou en aquelles suposicions a la dita Comissió, fent aixó que en Casas li dongui una lliçó dient que mai deuen usar-se les suposicions per quant constitueixen una insidia, i a l'ensemps ne protesta, aixís com de la majoria que ho consent. En Nadal fuig per la tangent i en Casas li demostra que té més noblesa, doncs sosté lo que va dir, i que les suposicions de referencia a més de constar en acta, son també en un periódic local en el que en Nadal no pot negar la seva influencia. S'aprova seguidament l'acta amb les aclaracions fetes.

—Queda altre cop sobre la taula el projecte de alineació dels carrers del Carme, Mercé i Sant Pau.

—Seguidament se concediren el permisos sobre obres demanats per n'Agna de Ferrater, na Teresa Pujol, en Joaquím Lladó i altres, en Jaume Vidal, Francisco Teixidó, en Josep Casas, en Francisco Xiol, en Josep Famadas, en Celestí Vall i en Joan Font.

—Se declara veïns de Badalona a na Pilar Segarra i al seu fill en Delfi Umbert Segarra.

—S'aproven uns dictàmens de la Comissió d'Hisenda: (a) sobre pago de comptes que pugen 2.181 ptes. (b) sobre la taula núm. 75 de la Plaça Mercat.

—Passen a les respectives Comissions les instancies presentades per en Víctor Poirson sobre

instalació d'electromotors; altres den Joan Mercader, en Pere Borrás, en Francisco Casamitjana, en Florenci Pi i en Francisco Plans Rosal sobre obres; i altres de varis veïns i propietaris del carrer de Guixeres demanant la col·locació d'un fanal i una font.

—S'aproven dugues proposicions de la Comissió d'Hisenda: l'una per a que l'Arquitecte fassi un projecte per a la reforma i ampliació de l'Escorxador i adquisició de terrenys; i l'altre per a que's subvencioni amb 500 ptes. la Junta de Foment de Cases Barates.

—S'acorda, a proposta de la Comissió de Foment, la reparació dels gegants i adquisició de nou vestuari.

—Se llegeix la relació dels gast's ocasionats amb motiu de les festes del Corpus, els quals pugen 450'50 ptes. Passa a la Comissió després de llarga discussió.

—També es llegeix un escrit den Pau Rodón demanant una gratificació. Passa a la Comissió.

—S'aproven les nòmines de la brigada eventual de la setmana passada: els jornals pugen 84 pessetes i els carros 74 ptes.

Insistent:—En Casas, veient que en Nadal ha admés la possibilitat de que, sense puntualitzar-ho, se pogués realitzar l'enormitat més amunt mentada, proposa'l nomenament d'una ponencia per a examinar els llibres de l'Administració i veure si's feia en 1911. En Nadal diu que ho considera impropedient; que les suposicions foren fetes sense incloure a la Comissió de 1911. En Casas amb energia diu que vol esvaïr tots els dubtes i demana claretat, empró en Nadal fuig per la tangent, intervenint-hi oportunament i amb acert en Padrós Vidal. En Pujol diu que no cal anar an aquesta investigació, doncs tothom considera honorable an aquella Comissió. En Casas creu amb la bona fé del president, mes no amb la den Nadal que quan se tracta d'ofenses mai li resplandeix la sinceritat a la cara. En Nadal s'entada i diu que la presidencia es tolerant, empró deixa encara enlaire les suposicions, fent que en Pujol proposi finalment que se fassi constar clarament que les suposicions que va fer en Nadal no's referien per a res a la Comissió de Consums de 1911, acceptant-se per unanimitat, essent present en Nadal.

I s'aixecá la sessió.

DISPENSARI ODONTOLÓGIC MUNICIPAL

: : : : gratuït per a la classe obrera : : : :
a càrrec d'en **FRANCISCO DE P. VIADER**
dentista del Hospital Clínic de Barcelona
curació de les enfermetats de la boca
: : : : operacions sense dolor : : : :

Consulta particular en Badalona:

Carrer de Mar, 35, pral.

L'última tentativa (*)

AL COMPANY JAUME DOMÈNECH I GALCERÁN

Per més esforços que he fet no he pogut lograr discutir amb vostè la tasca realitzada per la Comissió de Consums del any 1911, ni trobar tampoc ningú que's fés seva la denuncia formulada per vostè i que tant indignament ha sigut explotada per alguns dels seus companys de causa.

Segons va dir-me el senyor Alcalde, vostè no ha vingut a ocupar el seu lloc en el Consistori per el temor d'esser objecte de violències de llenguatge i no pas perquè defugís tota discussió serena i justa cièra.

Per endavant ja li reconec que vostè no vé obligat a discutir públicament amb mí tota la gestió del any 1911 posada en tela de judici, però no podrà pas negar-me que té l'inexcusable dever, mentre mantingui la seva acusació, de discutir-la i demostrar-la o bé, indignat, llençar-la amb gallardia i noblesa al receptacle pestilent de les injúries per haver sigut víctima d'una informació calumniosa o apasionada.

Jo confio que després de conegudes les comparacions que he fet en el Consistori en lo recaudat en grans durant els anys 1910, 1911 i 1912 convindrà amb mí que no podia tenir lloc lo denunciat per vostè i no'm negaré el seu concurs per a ajudar-me cavallerament a retornar an aquells digníssims companys lo que en justícia els correspongui.

Si no es aixís, si es que vostè s'obstina cegament en sostenir que'l fet se realitzaba, jo confio que'm farà l'honor, quan menys, d'acceptar la discussió a que humil i respectuosament l'invito a fi de que brilli la veritat amb tot el seu resplandor. I tingui la seguretat de que si vostè logra aclarir la seva situació, sigui quin sigui el resultat de la polèmica, seré jo el primer en aplaudir-lo i agrair-li el seu esforç en favor de la veritat i de la justícia.

Si tal manera de dirimir definitivament aquesta qüestió tampoc li plaú, sigui vostè mateix qui senyali aon i com deu ventilar-se aquest plet, ja que és de llei que aquell a qui's repta sigui el que esculleixi el terreny aon té de batres.

El no acceptar ni aixó, seria un verdader suïcidi per a vostè i constituïria per a mí una grossa desil·lusió, ja que veuria també defraudada la darrera tentativa.

JOSEP CASAS

Badalona, 25 Juny 1913

(*) Amb gust publiquem aquesta carta oberta del regidor d'aquest Ajuntament, i amic nostre, en Josep Casas. Al publicar-la fem present que també insertarem, si se'n envia, la contestació que vulgui fer-hi l'aludit en ella.

EPISTOLARI

X

Darrera una estranya nubolada el sol de Juny de valla a occident; i a l'ombra que projecten els núvols dues fileres de gent indefinible passegen amunt i avall de la nova ruta.

Lloats sian els déus, que ja tenim una via que'ns condueix a les montanyes properes; sembla que la ciutat ha obert el cor, i ara aspira fortament la flaire de les boscuries.

Tots en restem admirats de la nova carretera. Com la clàssica carretera dels pobles rurals, serà la nostra; ella esdevindrà el passeig de les famílies aburguesades, dels homes reposats, dels eclesiàstics i dels devots, a la sortida del rosari. Jamai serà el camí dels amics de les fontades, ni la gentil jovenalla deixarà per ella el passeig de les palmeres.

Mes la nova ruta significa la portalada d'on eixirà l'expansió forana de la ciutat amada. Les classes adinerades honrant la bentat de nostres montanyes i carretera amunt entre la verdor de les vinyes pujará brunzent el progrés i la opulència.

I la ciutat n'haurà goig d'aqueix ambient de vida nova.

ALEXANDRE.

24-VI-1913.

NOVES

ALS LLEGIDORS.—Acabada la vaga de tipògrafs de Barcelona, amb el present número reprenem la confecció del mateix en els tallers de la senyora Viuda Badia.

**

Proveu el LLEXIU GLORIA

**

CREU ROJA.—Costejada per diversos socis de la Creu Roja d'aquesta ciutat, el vinent diumenge dia 6 del corrent la Brigada Sanitaria de la Comissió d'aquest Partit verificarà una excursió a Montalegre on realitzarà varies practiques.

Quants socis o amics d'aquests desitjin concórrer a dita excursió deurán abonar cinc pessetes a l'inscriures en l'hostatje social per als gastos de menjar i demés que reporti l'excursió, a la qual hi assistirà l'Excm. senyor Delegat Regional i representacions d'altres Comissions.

**

ELIXIR CALLOL. Digestiu reconstituent

**

CONGRÉS DE METGES DE LLENGUA CATALANA.—En aquest hermós acte de la ciencia mèdica de Catalunya i demés terres on es parlada la llengua catalana, de Badalona hi ha assistit representació de nostres metges, i un fill de Badalona, el jove doctor en Ricard Moragas, hi desenrotlla una

PER A APENDRE D'ESCRIBRE
A MÀQUINA:

L'ACADEMIA MERCANTIL

ES LA MES PRÀCTICA:

CARRER DE SANT JOAQUIM, NÚM. 23

ponencia sobre 'l tema «L'acció aglutinant com a medi de diagnòstic de les malalties infeccioses» essent molt aplaudit per el seu treball.

**

FOOT-BALL. — En els partits jugats el diumenge i dimars prop passat per el primer *team* del «Badalona», demostraren nostres paisans que ocupen un preferent lloc dintre 'ls equips catalans.

En el partit que ho fou en el seu camp del carrer den Manresà, jugant amb el «Barcelona B» el resultat fou favorable al «Badalona» per 3 *goals* a 2 que'n feren els contraris.

El del dimars se jugà en el camp del «Barcelona» i era a benefici de les Escoles Catalanes dels districtes segon í sisé, jugant els nostres contra el «Barcelona A.» campió de Espanya. En aquest partit feren gala els badalonins de llurs condicions defentsant se admirablement, doncs, malgrat esser el «Barcelona» un equip formidable, el resultat fou 2 *goals* a 1, a favor de aquest darrer, mereixent per aquest motiu grans elogis dels critics deportius barcelonins.

Rebin per aquest motiu els amichs del «Badalona» nostra més coral felicitació.

**

Son les mellors aigües alcalines Vichy Hôpital (paidó). Vichy Célestins (ronyons). Vichy Grande Grille (fetxe).

**

TÓMBOLA. — S'està organitzant una Tómbola a benefici de la Creu Roja, qual instal·lació tindrà lloc en el saló Zorrilla, constituint un dels més importants números de la vinenta Festa Major.

Son moltes les personalitats que han ofert lots d'importancia, i distingides senyoretes d'aquesta ciutat estaràn encarregades de vendre bitllets.

Es el mellor dels laxants Grains de Vals, de acció suau i eficaç. Dosis: un o dos grans en el sopar. Venda, en Farmacies.

**

FELICITACIONS. — El regidor federal nacionalista, nostre distingit amic en Josep Casas, verbalment i per escrit ha rebut nombroses felicitacions, algunes d'elles ben significatives, de personalitats badalonines, per la seva interpel·lació sobre Consums i per el triomf obtingut, que ha tirat a terra per complert la falsa campanya dretista contra la situació municipal de 1911

L'amic Casas ens demana fem públic que les agraeix moltíssim, puix té en gran estima aquestes felicitacions per esser un encoratjament que reb per haver fet un acte de reparadora justícia.

M. RIERA

IMMENS I VARIAT ASSORTIT EN BARRETS
= = GORRES DE ÚLTIMA MODA = =
GRAN DIPÓSIT DE BARRETS DE PALLA

CARRER DEL MAR, 42

CÉDULES. — Demà passat acaba'l plas per a l'adquisició voluntaria de les cédules que's despatxen de 4 a 6 en el lloc de costum.

**

L'Aigua de Vilajuiga, es precisament una fórmula mèdica que la naturalesa encertà per a la curació de les enfermetats dels ronyons, estómac, fetxe i molt especialment del mal de pedra.

Es veuen els resultats al poc temps de cursar dita aigua.

Revetlla i diada de Sant Pere

GRAN ASSORTIT EN

Coques, Dolços i Pastes de totes classes

trovareu en l'acreditat establiment **Forn de Viena i Pastisseria**

den **JOSEP CIURANA** (avans Marimón) * Mar, 3. - BADALONA

SERVEI PER A BATEIGS I LUNCS

Vins, Xampanyes, Licors de les millors marques, Biscuit Glacé, Mantecaus y Granisats

Aquesta casa es recomana per l'exquisida el-laboració dels seus productes

Puntualitat en els encàrrecs

ON PARLE FRANÇAIS

FESTES.—En el carrer de Sant Pere amb motiu de la diada del carrer hi haurán grans festes avui i demà. Al vespre d'avui hi haurán tronades, il·luminació, concert i ball per nombrosa banda, i subasta de toies i rams. I per a demà al matí tronada i diana per la banda; i a la tarda carreres de sacs, paella, olla, sortija i altres jocs, acabant les festes a la nit amb les il·luminacions del dia abans i un gran ball.

El carrer estarà degudament engalanat, estant-ne d'això encarregada la casa Forés.

**

DESGRACIA.—En la revetlla de Sant Joan fou curat en el Dispensari Municipal per el metje senyor Xavier Parés, un subjecte, súbdit suís, que engegant explosius propis de la diada, n'hi explotà un de gran força el que va produir-li greus ferides a la mà i a la cara.

L'importància de les ferides va fer que tingués d'esser traslladat a Barcelona.

**

QUEIXA.—Cridem l'atenció a l'Alcalde, a la Comissió de Governació i als demés regidors sobre l'estat en que deixen les aceres la companyia «Energia Eléctrica de Catalunya» en les obres que executa per a estendre i col·locar els cables subterranis.

Considerem que es deber de la dita empresa tornar a deixar nostres carrers al menys en l'estat que'ls trová al començar les obres i que si no ho fa com aixís passa ara, l'Alcalde, la Comissió de Governació i l'Ajuntament deuen obligar-la a que ho fassi.

Anunci oficial

Don Fernando Schneider, vecino de Barcelona, ha acudido a este Ayuntamiento en solicitud de permiso para instalar un electromotor de 5 HP de fuerza en la fábrica de su propiedad conocida por «La Gabia» y situada en las calles de Bori y Wifredo.

Los propietarios o vecinos que se consideren perjudicados con la instalación de referencia podrán presentar sus quejas, debidamente documentadas y justificadas, en el Negociado de Obras de esta Excm. Corporación Municipal dentro el plazo de quince días, pasados los cuales no se admitirá ninguna y se resolverá conforme se crea de justicia.

Badalona 21 de Junio de 1913. — El Alcalde, *Martin Pujol*.

Imprempta Vda. F. Badia Cantenys, Dr. Dou, — Barcelona

ESCOLA MILITAR “ESPAÑA”

Oficialment autoritzada per a donar als seus alumnes el certificat d'aptitud que determina la Llei.

En aquesta escola reben instrucció els alumnes de la

OFICIAL DE BARCELONA

OFICINES: Passeig de Gràcia, 70.

ESCOLA: Diputació, 274, baixos (entre Clarís i Lauria).

CAMP: Solar del Teatre Gran-Via (Corts, xanfrà Lauria).

HORES DE CLASE EN DIES FEINERS

MATÍ

De 8 a 9 i de 8 i mitja a 9 i mitja

TARDA

De 6 i mitja a 7 i mitja i de 7 i mitja a 8 i mitja

NIT

De 9 a 10 i de 10 a 11

Clases especials en dies festius, de 8 a 11 del matí

Les ensenyances d'aquesta Escola CONVENEN:

1.er Als recrutes del cupo d'instrucció, ja que devent esser destinats a «Cuerpo» en el present any, per maneixar en files més o menys temps, segons l'instrucció que haurán rebut (Article 262 de la Llei). Per aquestos es urgent la preparació per a la proximitat legal del temps en que serán cridats;

2.^{on} Als recrutes del mateix cupo de 1913 per iguals raons;

3.er Als joves de 16 a 21 anys en general, tant per a preparar-se amb temps com per a facilitar l'adquisició de ventatjes en el servei.

La conveniencia d'aquesta ensenyança als tres grups anteriors de joves existeix tant si han pagat com no alguna cuota militar.

SON NECESSARIS E INDISPENSABLES

Als recrutes de 1913 a 1914 que hagin abonat alguna cuota militar.

Als primers perque han de presentar el certificat de aptitud a l'incorporar-se a files en un dels primers mesos de l'any vinent; i als segons perque com diu l'article 278 de la Llei, abans del sorteig han de sol·licitar de l'Excm. senyor General Governador els beneficis de reducció del temps en files, acompanyant la carta de pago d'Hisenda i CERTIFICAT D'APTITUT expedit per alguna Escola militar.

Se faciliten gratis tots quants documents se necessiten fins a l'ingrés en files i s'aclaren dubtes sobre la Llei del Servei obligatori.

Matriculats fins a la fetxa: 400 alumnes

CONSULTORI MÈDIC-QUIRÚRGIC

del Dr. YMBERT

DE LA CLÍNICA D'UROLOGIA
DEL HOSPITAL CLÍNIC :: ::

Carretera Reial, núm. 81.—BADALONA

Visita de 4 a 5 —
Dies festius de 10 a 11

CONSULTA EN BARCELONA: Tallers 49, 1.er de 12 a 1 i de 6 a 7